

E-learning Morfologie II – Indikativ – minulé časy Test II

Minulý čas jednoduchý – PRETÉRITO PERFEITO SIMPLES

- Vyjadřuje jednorázové děje dovršené v minulosti nebo změny stavu v minulosti. Bývají často líže určeny výrazy jako ontem, no ano passado, no século passado, apod.
- Užívá se ho k zachycení dějů po sobě následujících.
- Vyjadřuje děje, které skončily v od v dosud trvajícím období, ale o nichž víme nebo předpokládáme, že se již nebudou opakovat.

Pretérito perfeito simples 1. 3.os.sg		Pretérito perfeito simples 1.-3 os.pl	
Ser		Trazer	
Ir		Fazer	
Estar		Querer	
Ter		Ver	
Falar		Vir	
Abrir		Dar	
Comer		Pôr	
Começar		Poder	
Ficar		Cair	
Saber		Sair	
Pagar		Trabalhar	
Dizer		Dormir	
Desdizer		Descobrir	
Rever		Advir	
Depor		Convir	
Repor		Entreabrir	
Prescrever		Satisfazer	
Descrever		contrafazer	

Prover (provido)		Desabrir (desabrido)	
prescrever		inscrever	
descrever		Desdizer	

Traduza:

1. Mluvil jsem s ředitelem podniku. Falei com o director da empresa.
2. Šel jsem k lékaři a ten mi předepsal antibiotika. Fui ao médico e ele prescreveu-me (receitou-me) antibióticos.
3. Přišla domů pozdě. Ela veio tarde para casa.
4. Přinesli dary pro všechny. Trouxeram prendas para todos).
5. Nikdo neudělal ta cvičení (Ninguém fez os exercícios).
6. Vy jste se dozvěděli, co se stalo? (Vocês souberam o que aconteceu)?
7. Mí přátelé udělali minulý víkend oslavu. Os meus amigos deram uma festa no fim-de-semana passado.
8. Ona chtěla zůstat doma. Ela quis ficar em casa.
9. Cos včera dělal? O que é que fizeste ontem?
10. Pootevřel oči. Entreabriu os olhos.
11. Viděli jsme nehodu. Vimos um acidente.
12. Pedro nemohl jít na fotbal. O Pedro não pôde ir ao futebol.
13. Přijeli autem do školy. Vieram de carro para a escola.
14. Včera jsme viděli učitele v kavárně. Ontem vimos o professor no café.
15. Kolik chyb udělala Anna ve slohové práci? Quantos erros a ana deu na composição?
16. Přijel jsem autem do školy. Vim de carro para a escola.
17. CO jste dělali minulou sobotu? O que é que fizeram no sábado passado?
18. Díval ses včera na televizi? Viste ontem a televisão?
19. Ona mě viděla, ale já ji ne. Ela viu-me mas eu não a vi.
20. Popsal všechny okolnosti. Descreveu todas as circunstâncias.
21. Zbavili se majetku a emigrovali. Desfizeram-se das rpropriedades e emigraram.
22. Přestal věři/důvěřovat velkým ručením (grande causas). El descreio das grandes causas.
23. Ona svědčila ve prospěch Carlose (depor por). Ela depôs pelo Carlos.
24. Svědek svědčil v neprospěch obžalovaného (réu). (depor contra).A testemunha depôs contra o réu.
25. Pedro si udělal doktorát z práv. O Pedro doutorou-se em Direito.
26. Řidič neuposlechl (desobedecer a)dopravnímu předpisu na značce. (sinal d código) .
O condutors desobedeceu ao sinal de código.
27. Rozdělil studenty na skupiny. Dividiu os alunos por grupos.
28. Dnes jsem váhal, zda si koupit boty nebo knihu. (hoje hesitei entre comprar um livro ou uns sapatos).
29. Byl zděšen tou scénou. Horrorizou-se com a cena.
30. João váhal, zda si má promluvit s kolegou. O João hesitou em falar com o colega.

Imperfektum – IMPERFEITO

- Překládají se do češtiny obvykle nedokonavým způsobem.

Užívá se:

- k vyjádření dějů časově neohrazených;
- k vyjádření dějů v minulosti se opakujících;
- k popisu okolností, vlastností a stavů v minulosti, k zachycení pozdarí, na němž se odehrává děj druhé věty;
- k zachycení děje, který probíhal, když nastal jiný děj minulý;
- k zachycení dvou současně probíhajících dějů;
- k vyjádření zdvořilého nebo skromného přání (v češtině bývá podmiňovací způsob nebo přítomný čas)
- v podmínkovém souvětí místo podmiňovacího způsobu
- k vyjádření současnosti děje věty vedlejší s dějem věty hlavní, probíhal-li v minulosti; v češtině bývá ve vedlejší větě přítomný čas

Imperfeito 1. 3.os.sg		Imperfeito 1.-3 os.pl	
Ser		Trazer	
Ir		Fazer	
Estar		Querer	
Ter		Ver	
Falar		Vir	
Abrir		Dar	
Comer		Pôr	
Começar		Poder	
Ficar		Cair	
Saber		Sair	
Pagar		Trabalhar	
Dizer		Dormir	
Desdizer		Descobrir	
Rever		Advir	
Depor		Convir	
Repor		Entreabrir	

Prescrever		Satisfazer	
Descrever		contrafazer	
Prover (provido)		Desabrir (desabrido)	
prescrever		inscrever	
descrever		Desdizer	

Traduza as seguintes frases:

1. Tato práce se přizpůsobovala jeho temperamentu. Este trabalho adequava-se ao seu temperamento.
2. Staříček se lehce opíral o svého vnuka. O velhinho amparava-se ternamente ao / no neto.
3. Statisticky poukazovaly na tyto výsledky. As estatísticas apontavam para estes resultados.
4. Hádali se vášnivě jeden s druhým. Argumentavam acaloradamente um com o outro.
5. Ta firma čelila již dlouho obrovským dluhům. A empresa debatia-se, há muito, com enormes dívidas.
6. Tereza od ostatních vynikala tím, že byla ke každému velmi milá. A Teresa destava-se das amigas pela sua simpatia para todos.
7. Rozdávala úsměvy na všechny strany. Distribuía sorrisos por todo o lado.
8. Zloději se shovávali v těch skalách. Os assaltantes emboscavam-se naquelas rochas.
9. Matka schovávala bolest za práci. A mãe enganava a dor com o trabalho.
10. Čekali na poštu (až přijde pošta). Esperavam pela chegada do correio.
11. Tento herec dělal čarodějku v jedné hře od Gila Vicenta. Esta actor fazia de brucha numa peça de Gil Vicente.
- 12: Chvástal se kompetencí (Znalostmi), které ale jinak nikdo neuznával. Gabava-se de uma competência que ninguém lhe reconhecia.
- 13: Všichni ho přemlouvali, aby zarecitoval báseň. Todos o incitavam a dizer o poema.
- 14: Studenti trvali na změně datumu zkoušky. Os estudantes insistiam na alteração da data do teste.
- 15: Chlapec se s pláčem ptal na psa. Choroso, o miúdo pergutava pelo cão.
16. Trpěla tak zkouškami, že mívala i horečky. Sofria tanto com os exames que chegava a ter febre.
17. Mohl bych vás požádat o laskavost?
18. Mohl byste mi přinést seznam?
19. Mohl byste mi říct, kolik je hodin?
20. Šel bych s vámi, ale nemám čas.
21. Dnes večer bych raději zůstal doma.
22. Dal bych si koláč, ale držím dietu.
- 23: Vstávali brzy každý den.
24. Maminka dělala nákupy do místní tržnice (mercearia local).
25. Děti si hrávaly venku.
- 26- Dříve nebyly auta, chodívali jsme pěšky.
27. Dříve nebyly telefony, psávaly se dopisy.
28. Když byly ještě malí, jezdívali na venkov.
29. Mívali vyučování od 8 do 13 hodin.
30. Odpoledne jezdívali na projížďky na kole.

Souvětí na použití imperfekta a perfekta simples.

1. On si zrovna četl noviny, když zazvonil telefon.
Ele estava a ler um jornal (o jornal), quando o telefone tocou.
2. João zrovna spal, když matka přišla domů.
João estava a dormir quando a mãe veio para casa.
3. Pan Pinto zrovna maloval pokoj, když tu spadl ze žebříku a zlomil si nohu.
O senhor Pinto estava a pintar o quarto quando caiu do escadote e partiu a perna.
4. Oni si hráli na zahradě, když začalo pršet.
Ele estava a jogar no jardim quando começou a chover.
5. Zrovna jsem poslouchal hudbu, kdy přišel šéf.
A pak jsem vypl rádio.
Eu estava a ouvir música quando o chefe veio (chegou).
Ele desligou o rádio. Eu desliguei o rádio.
6. Uklízečka zrovna uklízela dům, když přišli.
A senhora de limpeza estava a arrumar a casa quando eles chegaram.
7. Zrovna přišlo, když jsme vyšli z domu.
Estava a chover quando saímos de casa.
8. Studenti zrovna pracovali, když učitel vešel do třídy.
O estudantes estavam a trabalhar quando o professor entrou na sala.
9. Zrovna hráli fotbal, když začalo pršet.
Estavam a jogar o futebol quando começou a chover.
10. My jsme zrovna pracovali, když se počítač pokazil.
Nós estávamos a trabalhar quando o computador deu um berro. (dar um berro).

Doplňte správný tvar slovesa:

1. _____ (chover) quando _____
(sair) de casa.
2. O que é que _____ (fazer) quando te
_____ (telefonar).
3. Ontem à noite não _____ (ter) fome. Por isso não
_____ (comer) nada.
4. A Joana não _____ em casa quando eu
lá _____ (ir).
5. O carteiro _____ (chegar) enquanto nós
_____ (tomar) o pequeno almoço.
6. Ele não _____ ir) à festa. _____
(estar) doente.
7. Ontem às 20 horas ainda _____ (trabalhar). Às 22 horas
_____ (sair) do escritório.

8. Quando nós _____ (encontrar) a Ana, ela
_____ (trazer) um vestido preto.
- 9- Enquanto (eu) _____ (tomar) café na esplanada, (eu)
_____ (ouvir) um grande barulho.
10. A irmã dele _____ (ser) muito magra e não
_____ (ter) óculos.
11. Quando (eles) _____ (vir) para Lisboa, (eles)
_____ (ver) um acidente na autoestrada.
12. Ele _____ (estar) com pressa quando (nós)
_____ (falar) com ele.

Minulý čas složený PRETÉRITO PERFEITO COMPOSTO

Obvykle se překládá do češtiny nedokonavým slovesem.

Zachycuje:

- děje skončené v minulosti
- děje opakující se v minulosti a přítomnosti a možná se budou opakovat i v budoucnosti
- děje, které začaly v minulosti a přesahují do přítomnosti

Pretérito perfeito composto 1. 3.os.sg		Pretérito perfeito composto 1.-3 os.pl	
Ser		Trazer	
Ir		Fazer	
Abrir		Querer	
Ter		Ver	
Falar		Vir	
Abrir		Dar	
Comer		Pôr	
Começar		Poder	

Dizer		Cair	
Saber		Sair	
Pagar		Escrever	
Dizer		Fazer	
Desdizer		Descobrir	
Rever		Advir	
Depor		Convir	
repor		Entreabrir	
Prescrever		Satisfazer	
Descrever		contrafazer	
Prover (provido)		Desabrir (desabrido)	
prescrever		inscrever	
		Desdizer	

1. Letos studoval/studuje více než loni.
Este ano ele tem estudado mais do que no ano passado.
2. V poslední době se počet turistů zvyšuje.
Ultimamente o numero de turistas tem aumentado.
3. Od té doby, co se narodilo mimino, se vůbec nevyspala.
Desde que nasceu o bebé, ela nao tem dormido nada.
4. V poslední době se často schází.
Ultimamente tem-se encontrado muitas vezes.
5. Počasí je v poslední době pěkné.
Ultimamente, o tempo tem ESTADO agradável.
6. Trénovalas v poslední době?
Tens treinado ultimamente?
7. Můj muž hodně pracuje v poslední době.
Ultimamente o meu marido tem trabalhado muito.

8. Ona v poslední době nechodí do školy.
Ela ultimamente nao tem ido a escola. /tem faltado as aulas.
9. Tvůj tým v posledním době vyhrál hodně zápasů?
A tua equipa ultimamente tem ganho muitas partidas?
10. Od té doby, co otevřeli novou stanici metra, jezdí do práce metrem.
Desde que abriam a nova paragem de metro, tem ido de metro ao trabalho.
(a próxima paragem, Rossio)
- Od té doby, co se přestěhovali, jsem je neviděl.
11. Desde que mudaram de casa, nao os tenho visto.
12. Od té doby, co začalo léto, je strašné horko.
Desde que comecou o verao, tem feito muito calor.
13. Od té doby, co jsme se vzali, jsme nebyli v kině.
Desde que nos casámos, nao temos ido ao cinema.
- Přibrala jsem. Mám v poslední době velkou chuť k jídlu.
14. Engordei. Tenho tido muito apetite ultimamente.
15. Neviděla jsem Annu o té doby, co onemocněla. Adoecer.
Nao tenho visto a Ana desde que adoeceu.
16. Od té doby, co jsem byla u lékaře, se cítím lépe.
Desde que fui ao médico, tenho-me sentido melhor.
17. Od té doby, co se škola otevřela, je mnoho zapsaných studentů.
Desde que a escola abriu, tem tido muitas inscricoes.
18. Oni teď chodí na pláž každý den.
Tem ido a praia todos os dias.
- Oni teď prohrávají mnoho zápasů.
Eles tem perdido muitos jogos.
19. Oni teď chyběli hodně ve škole.
Eles tem faltado muito as aulas.

SLOVESA S DVOJÍM PARTICIPIEM (VERBOS DE PARTICÍPIO IRREGULAR)

Domácí úkol:

1. vyhledat věty s obojím participiem.
2. porovnat pravidelnost výskytů tak, jak je tu psáno.
3. Samoazřejmě větu přeložit.
4. Vytvořit cvičení na doplnění. Prover – provide

Desabrido

Dessaborer – dessaborido – desabrido

Ganhado, pagado, gastado...nepoužívají v pravidelném tvaru

Ganho, pago, gasto...pouze v nepravidelném. 3.os.sg.p

Aceitar - přijmout	Pravidelný – složené časy aceitado	Nepravidelné – trpného rodu (ser, estar, ficar) přít.min.čas (é, está, foi) Aceite/aceito
Afeiçoar	Afeiçoado	Afecto ser afecto 8
Cativar	Cativado	cativo
Cegar	Cegado „tem“ „cegado“ Linguateca AC/DC – CeTem publico Počet výskytů x 1 příklad přeložit	Cego „foi“ „cego“ Počet výskytů x příklad přeložit „foi“ „cegado“ Počet výskytů x příklad přeložit
Completar		Completo
Cultivar		Culto
Descalçar		Descalco
Entregar		Entregue
Enxugar		Enxuto
Expressar		Expresso
Expulsar		Expulso
Fartar		Farto
Findar		Findo
Infectar		Infecto
Inquietar		Inquieto
Isentar		Isento
Juntar		Junto
Libertar		Liberto
Limpar		Limpo

Manifestar		Manifesto
Matar		Morto
Murchar		Murcho
Ocultar		Oculto
Salvar		Salvo
Segurar		Seguro
Soltar		Solto
Sujeitar		Sujeito
Suspeitar		Suspeito
Vagar		Vago
Absorver		Absorto
Acender		Aceso
Agradecer		Grato
Atender		Atento
Benzer		Bento
Convencer		Convicto
Corromper		Corrupto
Defender		Defeso
Dissolver		Dissoluto
Eleger		Eleito
Envolver		Envolto
Incorrer		Incurso
Morrer		Morto
Nascer		Nado
Perverter		Perverso
Prender		Preso
Pretender		Pretenso
Revolver		Revolto
Romper		Roto
Submeter		Submisso
Suspender		Suspensio
Tender		Tenso
Afligir		Aflito
Concluir		Concluso
Corrigir		Correcto
Dirigir	Dirigido „tem“ „dirigido“	Directo „foi“ „directo“ „foi“ „dirigido“
Distinguir		Distinto
Emergir		Emerso
Erigir		Erecto
Exprimir		Expresso
Extinguir		Extito
Frigir		Frito
Imergir		Imerso
Imprimir		Impresso
Incluir		Incluso
Inserir		Inserto
Omitir		Omisso

Oprimir		Opresso
Repelir		Repulso
Submergir		Submerso
Tingir		tinto

- pravidelné tvary se používají ve složených minulých časech, nepravidelné v trpném rodě
- nepravidelné tvary se používají především jako adjektiva ve spojení se slovesy andar, estar, ficar, ir a vir. :
 - Andamos mortos de cansaço.
 - Estamos libertos do trabalho.
 - Fiquei preso ao arame.
 - Vou directo ao supermercado.
 - Venho aflita com as horas.
- Participium rompido se také používá v trpném rodě. Tvar „roto“ se vesměs používá jako adjektivum se substantivem.
- Analogicky s entregar – entregue se začalo používat empregar – empregue
- Morto je participium od morrer a je to také participium od slovesa matar.
- Impresso se používá pouze ve významu tištěný, tisknutý (gravado, estampado). Pokud ale imprimir znamená „produzir moviment“, pak je participium imprimido.
 - Esta revista foi impressa em Barcelona.
 - Foi imprimido novo alento ao teatro.
- Tvar aceite je častější než aceito.